घाटडीनन्तु शोभनं कारयेत्सदा । उत्तरस्यां प्रणालञ्च प्रमाणादधिकारवेत् । स्थण्डिलायामथारोग्यं धनं धान्यञ्च पुष्कलम् । गोप्रदा च भवेद्यज्ञी वेदी सम्पत्प्रदा भवेत् । मण्डलायां भवेत्कीर्त्तिर्वरदा पूर्णचन्द्रिका । आयुःप्रदा भवेद्यज्ञी पद्मा सौभाग्यदा भवेत् । पुत्रप्रदार्द्धचन्द्रा स्यात्त्रिकोणा शत्रुनाशिनी । देवस्य यजनार्थन्तु पीठिका दश कीर्त्तिताः । शैले शैलमयीं दद्यात् पार्थिवे पार्थिवीं तथा । दारुजे दारुजां कुर्यात् मिश्रे मिश्रां तथैव च । नाम्न्योर्निस्तु कर्तव्या सदा शुभफलेप्सुभिः । अङ्गायामसमन्दैर्घ्यं जिह्वायामसमन्तथा । यस्य देवस्य या पत्नी तां पीठे परिकल्पयेत् । एतत्सर्वं समाख्यातं समासात् पीठलक्षणम्" ।

पिण्डित त्रि॰ पिण्ड–क्त । १संहते २गणिते मेदि॰ ३गुणिते ४तुरस्के पु॰ राजनि॰। [२गणके त्रि॰ उणादि॰ ।

पिण्डिल पु॰पिण्ड+अस्त्यर्थे–इलच् । सेतौ शब्दच॰ ।

पिण्डी स्त्री पिण्ड–इन् ङीप् । १पिण्डीतगरे २अलाबुलतायां ३खर्जूरभेदे (छोहारा) मेदि॰ ४तत्त्वज्ञानार्थोपदेशे धरणिः ।

पिण्डीजङ्घ पु॰ ऋषिभेदे । तस्य गोत्रापत्यम् इञ् । पैण्डीजङ्घि तदपत्ये बहुत्वे तु अस्त्रियां वस्का॰ तस्य लुक् ।

पिण्डीतक पु॰ पिण्डीं स्वल्पपिण्डं फलपुष्पद्वारा तकति अनुकरोति तक–ण्वुल् अच् । १मदनवृक्षे २तगरे च अमरः ३फणिजझके विश्वः ।

पिण्डीतगर पु॰ पिण्ड्या स्वल्पपिण्डेनोपलक्षितस्तगरः । तगरवृक्षे त्रिका॰ । [अशोकवृक्षे राजनि॰।

पिण्डीपुष्प पु॰पिण्ड्या उपलक्षितं पुष्पमस्य । संहतस्तबकपुष्पे

पिण्डीर पु॰ पिण्डं पिण्डाकारं फलमीरयति ईर–अण् । १दाडिमवृक्षे त्रिका॰२नीरमे हारा॰।३क्षिण्डीरे रायमु॰

पिण्डीशूर पु॰ पिण्ड्यां भोजने एव नान्यत्र शूरः । गेहेनर्द्दिन युद्धादावसमर्थे हेमच॰। भट्टिः ५।८७ उदा॰

पिण्या स्त्री पण्यते क्रूयते रोगहन्तृत्वेन यत् पृषो॰इत्वम् ज्योतिष्मतीलतायाम् अमरः ।

पिण्याक पु॰न॰ पण–व्यवहारे आकन् नि॰ । १तिलकल्के २क्षिङ्कुनि ३वाङ्गीके च । ४क्षिङ्कुके पुंस्त्री॰ मेदि॰। स्त्रीत्वे ङीप् तस्य व्रतार्थभक्षणे न दोषः मनुः ११।९२ अन्यत्र दोषो यथा "पिण्याकं भक्षयित्वा तु यो वै आमुपसर्पति । तस्य वै ब्रह्मणो ब्रध्नि ! प्रायश्चित्तं दुर्योधनम् । उलूको दृश वर्षाणि कृष्णसर्पो यमालयम् । जायते मानवस्तत्र मम कर्मपारायणः" वराहपु॰ ।

पितरिशूर पु॰ पाल्ये समिता॰ अलुक्स॰ । पितृविषये-एव शूरे नान्यत्रेति । लेपेऽस्य प्रयोगः ।

पितापुत्र पु॰द्वि॰व॰ द्वन्द्वे पूर्वपदे आनङ् । पितरि पुत्रे च

पितामह पु॰ पितुः पिता पितृ+डामह । पितुः पितरि पितृपितादयोऽप्यत्र । तत्पत्न्यां स्त्री॰ ङीप् अमरः ।

पितु पु॰ पा–रक्षणे तुन् पृषो॰ । अन्ने निघण्टुः । पातेर्वा पिबतेः पायतेर्वा" निरु॰९।२४। ऋ॰ १०।७६।५ उदा॰।

पितुःपुत्र पु॰ ६त॰ अलुक्स॰। विख्यातात् (बापेर मत बेटा) पितुरुत्पन्ने पुत्रे क्षेपे तु वा अलुक्स॰।

पितुःस्व(ष्व)सृ स्त्री ६त॰अलुक्स॰ वा षत्वम् । पितृभगिन्यां तस्या अपत्यं ढक् । पितुःस्व(ष्व)सीय तदपत्ये पुंस्त्री॰।

पितृ पु॰ पाति रक्षति पा–तृच् नि॰ । १जनके । मातृ सहोक्तौ पितृशेषः द्वि॰व॰। मातापित्रोः अमरः । पञ्च॰ पितृशब्दे ४१८८पृ॰दृश्यम् । पितरः श्राद्धदेवता इत्युक्तेः श्राद्धोद्देश्ये २प्राग्नपितृलोकके । पितृलोकः पितृयाणम्

पितृक त्रि॰ पैतृक+पृषो॰ । १पितुरागते शब्दमा॰। पितृदत्त एव ठच् वा दत्तलोपः । २पितृदत्ते च ।

पितृकर्मन् न॰ पितृनुद्दिश्य कर्म । श्राद्धादौ मनुः ३।२५२ स्त्री॰। पितृकार्य्यादयोऽप्यत्र ।

पितृकल्प पु॰ पितॄनुद्दिश्य कल्पो विधानम् । पितॄणाम् श्राद्धादिकर्मणि । हरिवं॰ १७अ॰ उक्ते पितॄणामुत्पत्त्यादिज्ञापके २अन्यभेदे च हरिवं॰२२अ॰ । ईषदूने कल्पप् । ३पितृतुल्ये च

पितृकानन न॰ ७त॰। श्मशाने जटा॰ ।

पितृकुल्या स्त्री पितृकृता कुल्या । तीर्थभेदे भा॰व॰५७अ॰।

पितृगण पु॰ ६त॰। अग्निष्वात्तादिषु "मनोर्हिरण्यगर्भस्य ये मरीच्यादयः सुताः । तेषामृषीणां सर्वेषां पुत्राः पितृगणाः स्मृताः । विराट्सुताः सोमसदः साध्यानां पितरः स्मृताः । अग्निष्वात्ताश्च देवानां मारीच्या लोक विश्रुताः । दैत्यदानवयक्षाणां गन्धर्वोरगरक्षसाम् । सुपर्णानां नराणाञ्च स्मृता बर्हिषदोऽत्रिजाः । सोमपा नाम विप्राणां क्षत्रियाणां हविर्भुजः । वैश्यानामाज्यपा नाम शूद्राणान्तु सुकालिनः । सोमपास्तु कवेः पुत्रा हविष्मन्तोऽङ्गिरःसुताः । पुलस्त्यस्याज्यपाः पुत्रा वशिष्ठस्य सुकालिनः । अग्निदग्धानग्निदग्धान् काव्यान् बर्हिषदस्तथा । अग्निष्वात्तांश्च सौम्यांश्च विप्राणामेव निर्दिशेत् । य एते तु गणा ह्यस्याः पितॄणां परिकी-